

WAGNERIANA CATALANA Nº 31 ANY 2009

TEMA 8: ALTRES COMPOSITORS - 8.1: WAGNERIANS CATALANS

TÍTOL: **COMPOSITORS CATALANS: CELESTÍ SADURNÍ I GURGUI
(1863-1910)**

AUTOR: *Enric Teixidó i Corominas*

Director i compositor català. Nascut a Barcelona el 14 de desembre de 1863, va rebre la primera formació musical dels mestres Joan Sarriols, Josep M. Arteaga i Nicolau Manent, bé que la seva orientació definitiva vers la música no tingué lloc fins a 1875, quan ingressà al Conservatori del Liceu, on fou deixeble de Josep Rodoreda de solfeig i piano, i privadament d'harmonia i de composició, cursant també els estudis d'acompanyament, de teoria i història de la música, mereixent en tots els cursos la nota d'excel.lent, i va aconseguir la Medalla de Plata i Diploma d'Honor als exàmens extraordinaris de fi de curs.

Va començar actuant com a pianista en diversos cafès de Barcelona: Pelayo, Novetats, Segle XIX, La Pajarera, Colón, escola i sustentació forçada de tants músics barcelonins.

Pel seu caràcter ordenat i treballador infatigable, fou cridat per ocupar llocs de responsabilitat. El 1882 fou professor de solfeig i piano a l'Acadèmia de la Societat Coral Euterpe (Cors Clavé). L'any 1884-1885 professor auxiliar de l'Acadèmia de Música de la Casa de la Caritat, de la qual fou fundador i director el mestre Rodoreda, i el 1885, professor de l'Acadèmia Musical de Barcelona.

A la fundació de l'Escola Municipal de Música de Barcelona (1886), va ocupar el càrrec de secretari, així com les places de professor de solfeig superior, i auxiliar en les d'harmonia, de cant i de piano. També fou nomenat sotsdirector de la Banda Municipal (1887-1896), de la qual Josep Rodoreda en fou fundador i primer director. En la dura temporada de l'Exposició Universal de Barcelona de l'any 1888, va secundar admirablement al mestre Rodoreda, que era el director de la Banda Municipal, la qual va guanyar el primer premi en el concurs de Bandes Nacionals i el segon premi en el concurs de Bandes de Música Internacional.

Quan el mestre Rodoreda va dimitir (1896) de la direcció de la Banda Municipal i de l'Escola Municipal de Música, Sadurní fou nomenat per dirigir la Banda Municipal amb el nou títol de "Músic Major".

Els anys 1897-1900 i 1906-1908 també estigué al capdavant de la Artística Societat Coral Euterpe (Cors Clavé), que agrupava prop de deu mil cantants d'arreu del país.

Va ser director dels teatres Tívoli i Gayarre. Va dirigir diverses societats corals de Barcelona i província: "La Poncella" de Sant Gervasi; "La Joventut" de la Barceloneta; "La Perla"; "La Perla Agustinense"; "La Catalana"; "La Barretina Catalana"; "La Catalunya" de Sarrià; "L'Aurora" de Gràcia i "El Alba".

Com a director de sarsueles actuà als teatres El Dorado (quaresma de 1891), Tívoli (octubre de 1891 i de 1892), Circ Barcelonès (octubre de 1893), Gran Via (juliol de 1894), Principal (gener de 1895), tots ells de Barcelona i al Teatre-Conservatori de Manresa (febrer de 1893). Tanmateix dirigí òpera italiana i francesa als teatres Tívoli (agost-octubre de 1889, octubre de 1891), Gayarre (març de 1890, juny-setembre de 1890, gener-febrer de 1891) i Liceu de Barcelona, com també al Fortuny de Reus (abril de 1890), Cervantes de Sabadell (maig de 1890), Buen Retiro de Terrassa (desembre de 1893, gener-febrer de 1894), Euterpe de Sabadell (febrer-març de 1894), Teatre-Conservatori de Manresa (agost de 1894), Tívoli de Vilafranca (agost de 1895) i Principal de València (desembre de 1892-gener de 1893).

L'any 1896 (6 de novembre) va dirigir 42 cors amb 1.200 cantants al Palau de Belles Arts i el 4 de març de 1900, amb motiu del XXVI aniversari de la mort de Clavé, va dirigir un altre concert amb 1.400 intèrprets.

Amb la Banda Municipal intervingué en nombrosos actes ciutadans, foren represes les sessions populars dels diumenges al matí, a la cruïlla del Passeig de Gràcia amb la Gran Via de les Corts Catalanes. Cal destacar el concert extraordinari a benefici de les obres dels monuments a Rius i Taulet, celebrat el 17 de juny de 1900 al Palau de Belles Arts i el Gran Festival de Beneficència en honor de Giuseppe Verdi, que tingué lloc al mateix palau el 16 de juny de 1901. Fora de Barcelona va actuar com a "Banda d'Honor" a València (1898); Saragossa (1902, 1904 i 1908); Carcassona (1904) i Valence (1905), com també a Madrid (1905) durant les festes del tercer centenari del Quixot, i

aconseguí importants guardons als concursos Nacional i Internacional de València (1902 i 1903 respectivament).

Un dels èxits més importants el va obtenir en l'estrena de l'òpera "Déjanire" a la ciutat de Bésiers (França), per desig personal del seu autor Camil Saint-Saëns (agost de 1898). La interpretació de la Banda Municipal de Barcelona meresqué els elogis del compositor. En testimoni de gratitud i volent correspondre a l'excel.lent tasca duta a terme per la Banda, tres dels cantants que actuaren en l'estrena de "Déjanire" es traslladaren a Barcelona, on oferiren un concert el 6 de setembre al Teatre Líric, amb la col.laboració de la Banda Municipal, a benefici dels soldats repatriats de Cuba.

Sadurní va ampliar notablement el catàleg d'obres per a la Banda Municipal, amb un accent significatiu en Beethoven, Saint-Saëns, Verdi i Wagner, sense oblidar els autors catalans: Clavé, Rodoreda, C. Candi, C. Ribera i les seves pròpies.

El dens historial exposat no seria possible d'explicar sense tenir en compte la relació amical i familiar després amb Josep Rodoreda, del qual fou gendre, que l'ensinistrà i li obrí les portes de diverses institucions musicals de la ciutat, actitud habitual amb Rodoreda a tots els seus deixebles que necessitaven ajuda. Sadurní va ser el constant company, tant a les hores de treball com a les d'esbarjo, amb la fidelitat del veritable amic i respecte del deixeble convençut.

Sadurní va rebre el reconeixement als seus mèrits, no sols per part del públic, sinó també de les institucions, entre les condecoracions que li van atorgar, cal destacar la de Cavaller de l'Ordre d'Isabel la Catòlica el 1898; les Palmes Acadèmiques de França el 1905 i Cavaller del Dragó, de l'Annam (*). La seva activitat compositiva, manifestada des de la joventesa, meresqué una gran quantitat de premis en els diversos certàmens nacionals i internacionals als quals va participar des de 1880, als 17 anys.

A pesar de la seva joventut, i a causa de la seva gran activitat, va morir a Barcelona sobtadament, d'un atac de cor el 3 d'abril de 1910.

El 1941 la seva vídua, Cecília Rodoreda, va fer donació al Casal de Catalunya de Buenos Aires de les condecoracions i premis aconseguits durant la seva vida artística, i l'any 1954 va fer una donació a l'Ajuntament de Barcelona per a la creació d'un premi consistent en una beca d'estudi, "Celestí Sadurní", per als

alumnes del Conservatori Municipal de Música de Barcelona, que es concedeix des de l'any 1959.

(*) *“Medalla d'Argent” de l'Associació Internacional de la Cruz Roja (1893) i Caballero de la Orden Civil de Alfonso XII (1909)*

Enric Teixidó i Corominas

Obres premiades de Celestí Sadurní

setembre 1880	València	Cor a veus soles (als 17 anys)
abril 1881	Lleida	Romança, amb acompanyament de violí, harmòni i piano
desembre 1881	Barcelona	La Cançó del batre Cor a 4 veus soles Premi Certamen Clavé
desembre 1881	Lleida	Cançó amb acompanyament de violí, harmòni i piano
desembre 1881	Lleida	“Non-Non” – Cançó de bressol
maig 1882	Lleida	Romança per a piano
setembre 1883	Múrcia	Romança per a baríton
maig 1884	Figueres	“L’Almadraba”, per a cor
juliol 1884	València	Himne per a cor de nens i orquestra
juliol 1885	A Coruña	Cantata
agost 1886	La Bisbal	2 premis: Cor a veus soles
maig 1887	El Escorial	“Te Deum”, sols, cor i gran orquestra
juliol 1887	València	“Lo retorn dels segadors”
desembre 1887	València	“O Salutaris”, sol amb acompanyament de quintet i piano
gener 1888	Xàtiva	Marxa Solemne, a gran orquestra
juliol 1889	Villaclara (Cuba)	“Sinfonia”. Premi consistent en medalla d’or, batuta i títol de soci de mèrit del Liceu
juliol 1889	Càdis	“Sarta de Perlas” – Fantasia per a banda sobre motius andalusos (existeix transcripció per a piano)
1890	Barcelona	1r. premi de música Instrumental. Certamen “La Ilustración Musical”
setembre 1896	Lugo	
juny 1897	Suez	
23 abril 1898	Barcelona	“Himne al legòric de l’Exposició” IV exposició de Belles Arts. per a cor, orquestra i banda
1902	Sevilla	
1907	Sants	
1908	Igualada	
1910	Barcelona	Tres melodies per a cant i orquestra – Premi Associació Musical de Barcelona amb Motiu de la Festa de la Música Catalana. (Segurament la seva última obra)

Altres obres de Celestí Sadurní

PROGRÉS, VIRTUT I AMOR

Himne a Clavé. Escrita pel centenari de la fundació de la Societat.

Composició modèlica, 1907

ELS GENDARMES (1907)

(Qui no vigila, no dorm)

Lletra: Josep Morató Grau. Obra lírica en 3 actes

PHYRNÉ DE TÈSDRE

Òpera en 3 actes

A PAISES DESCONOCIDOS

Lletra: Arqués y Cerbón. Obra de gran espectacle, estrenada al Teatre Gran Via

EL BAILE

Lletra: Carles Osorio y Gallardo. Música: C. Sadurní amb la col.laboració d'altres compositors

SALVE REGINA

Per a les festes de la Coronació de Ntra. Sra. de la Mercè (1888)

REGINA COELI

Per a soprano, sol i cor a 2 veus. Acompanyament d'harmònim

ELS MIQUELETS D'OLESA

Lletra: Apeles Mestres. Obra lírica

LES DOTZE

Lletra: Apeles Mestres. Veus de nens amb acompanyament d'orquestra

LES DEU

Nocturn. Cor de nois i homes amb acompanyament d'orquestra

BRINDIS

Cantata. Poesia: Conrad Roure. Música: Guy, harmonitzat per C. Sadurní.

4 veus d'home

CANÇÓ DE JULIOL

Cor de sopranos. Estrenat en l'acte de repartiment dels premis de l'Acadèmia Musical

EL REIET

Lletra: J. Verdaguer. Per a cor femení (1890)

VILLANCICO

A 2 veus, cor i harmònim

RETORN DELS DALLAIRES

Simfonia

ARAGÓN

Jota popular

VALÈNCIA

TEMPESTA

Simfonia

CANT A TRAVÉS

Lletra: Apeles Mestres. Obra lírica

PLANY D'AMOR

Romança

CANÇÓ DE MAIG

Romança. Cor de sopranos amb orquestra

LA PRIMERA FLOR

Romança

INTIMA

Lletra: Berigani Roma. Baríton i piano

MEDITACIÓ RELIGIOSA

Per a gran banda

ENTRE ELS MORTS

Romança. Mezzosoprano i piano (1880)

TARANTELA

2 MARXES REGULARS

PATRIA

Sarsuela

MESÓN DEL GALLO

Sarsuela

TRIBULACIONES

Sarsuela

LA SARSUELA DEL CHICO

Sarsuela

PIERROT LLADRE

Sarsuela

LETRILLA A LA VIRGEN

Per a cor a 2 veus i sols amb acompanyament d'harmònim

DANZA RÚSTICA per a Piano

IMPROVVISATA Piano (Veure partitura adjunta en aquest número)

BARCAROLA Piano

ORIENTAL Piano .

MINUETO Piano

SARTA DE PERLAS

Harmonitzada per a piano. Premiada al certamen de Cadis. Fantasia sobre motius andalusos

STYRENE

Harmonitzat per a piano, C. Sadurní (1891)

LA MAMMOLETTA

Melodia per voce di contralto con accompagnamento di piano-forte. (Gener 1880)

CANÇÓ

Veü de soprano amb acompanyament de piano. (1880)

TARANTELLA

Piano. (1891)

PASTORAL Piano. (1891)

SCHERZETTO Piano. (1891)

***De les partitures assenyalades en **Negreta**, n'hi ha còpies a l'Arxiu de l'Associació d'Amics del Mestre Josep Rodoreda C/ Castillejos 329-331 .08025 Barcelona.*